

Märta Brandts från Sveriges Hundungdom lånar ut sin schapendoes Humla till bedömning. Lärare och allrounddomare Svante Frisk visar på Humlas proportioner.

Preparandkursen på Öster Malma

Här utbildas framtidens exteriördomare

Att bli exteriördomare är många hundälskares dröm. För att lyckas krävs lång erfarenhet, kunskap och ett brinnande hundintresse. Hundsport var med när 14 blivande domare drillades på Svenska Kennelklubbens preparandkurs.

TEXT IRMI PERSSON FOTO ANNA TÄRNHUVUD

Om kursen

➤ Preparandkursen hålls under sex dagar och avslutas med en examination i praktisk bedömning. Godkännande leder till behörighet som domarelev.

Eleven får själv kontakta domare och utställningsarrangör för sina elev- samt aspiranttjänstgöringar. Efter fullgjorda aspiranttjänstgöringar auktoriserar SKKs domarkommitté personen för aktuell ras (max fem i grundutbildningen).

Att lära sig bedöma en hunds rörelser är ett viktigt moment i utbildningen.

RAS FLATCOATED RETRIEVER

Barockslottet Öster Malma tornar upp sig mot en intensivt blå himmel. Solen glittrar i Malmasjön och landskapet är inbäddat i frisk junigrönska. En lugn och lantlig Sörmlandsidyll, absolut, men det milda vindsuset bryts av skall och röster från en stor gräsplan ett stenkast från slottet. Här pågår den näst sista dagen av SKKs veckolånga preparandkurs för blivande exteriördomare. Stämningen är allt annat än lugn. Det börjar dra ihop sig till examination och bland deltagarna märks anspänningen tydligt.

- I år hade vi 40 sökande och av dem valde vi ut 14. Antagningskraven är tuffa. Man måste bland annat vara uppfödare och ha skrivit ett godkänt prov i bedömning och anatomi för att få söka kursen, säger Thomas Uneholt, ordförande för SKKs domarkommitté.

Efter ett första urval får de som siktar på en framtid som domare komma på intervju för en andra sällning. Fast det sker först efter att domarkommittén konsulterat

specialklubben för de raser som den sökande framöver vill fortsätta sin utbildning på. Kraven på både hundkunskap och personlig lämplighet är höga.

- En bra domare ska vara väl påläst och ha ett mycket brett och allmänt hundintresse. Det gäller att vara ödmjuk inför uppgiften och aldrig tro att man är fullärd. Förmåga att hantera människor behöver man också ha, särskilt när man ska ge besked om ett sämre pris. Det är många känslor i utställningsvärlden, så domaren måste verkligen ha stor integritet, säger Nina Karlsdotter, kursansvarig och en av i dagsläget 18 FCI allrounddomare i Sverige.

Kursvecka med avslutande prov

För de lyckliga som antagits till preparandutbildningen följer en mycket intensiv vecka på Jägareförbundets konferensanläggning Öster Malma. Kursen avslutas med ett prov i praktisk bedömning. De som godkänns får behörighet som domarelev.

Preparand Camilla Bäckman känner igenom en american akita, vars matte ställer upp som frivillig för att utbildningen ska kunna genomföras. I bakgrunden syns exteriördomare och lärare Nina Karlsdotter.

”Det gäller att vara ödmjuk inför uppgiften och aldrig tro att man är fullärd”

- Först när man klarat även sina elev- och aspirant-tjänstgöringar får man auktorisation på ”sin” eller ”sina” raser och blir av SKK auktoriserad exteriördomare, säger Thomas.

När preparanderna kommer tillbaka efter en kort lunch steker solen obarmhärtigt över gräsplanen. Bedömningarna börjar så smått komma i gång. Allt från cavalier king charles spaniel till american akita, skotsk terrier och clumber spaniel travar runt med sina ägare i vida ringar på det torra gräset. Märta Brandts och hennes schapendoes Humla har däremot tagit plats under en skuggig ek i planens utkant.

Märta utbildade sig till exteriördomare förra gången kursen hölls, men i dag är hon här som frivillig hundägare. Humla är en av de runt 130 hundar som preparanderna övar på att beskriva och bedöma under veckan.

- Jag ställer självklart upp, det är ett måste med frivilliginsatser för att vi ska få nya domare, säger Märta. Till vardags är hon förbundssekreterare på Sveriges Hundungdom och uppfödare av leonberger och schapendoes, två raser hon numera också dömer.

- Jag är väldigt intresserad av hur hundars anatomi, rörelse och utseende hänger ihop, och av avel förstås. Det var fantastiskt att få gå den här kursen, och nu vill jag ge tillbaka så att andra också kan utbilda sig, säger Märta innan hon och Humla måste skynda i väg.

Upe på ett bord låter sig en dvärgschnauzer tålmodigt kännas igenom av en grupp preparander. Läraren och exteriördomaren Ann Carlström lyssnar uppmärksamt när de beskriver hunden. Här och där skjuter hon

Alla bedömningar dokumenteras noggrant. Här är det preparand Pernilla Sandström som antecknar.

RAS LEONBERGER

RAS DWARGSCHNAUZER

Erfarna lärare vägleder preparanderna.

”I år hade vi 40 sökande och av dem valde vi ut 14. Antagningskraven är tuffa”

in en fråga eller påminnelse så att de får med allt. De intensiva dagarna på Öster Malma börjar ta ut sin rätt, men deltagarna har inte råd att tappa fokus och skärpa.

- Nej, tvärtom. Nu måste de hålla i för att klara examinationen i morgon. Det är så lätt att missa att nämna någon detalj i bedömningen, säger Ann.

Knepet för att inte göra onödiga misstag är att gå igenom alla hundar metodiskt och enligt ett förutbestämt mönster, förklarar Ann.

- Man börjar alltid med att titta på helheten och hundens proportioner när den står på backen. Sedan tar man den runt ringen ett varv för att se om den är i balans i sina rörelser.

Hopp om fler välutbildade domare

Olika domare går därefter igenom hunden på lite olika sätt. Det viktiga är att alltid följa samma procedur, menar Ann. Hon visar med mjuka handrörelser samtidigt som hon berättar hur hon själv brukar gå tillväga:

- Jag börjar med att beskriva huvudet och fortsätter med halsen, ryggen, korset och svansen. Därefter känner jag bröstorgans form och längd samt fram- och bakställ. Där får jag med tassar och ben också. Sedan är det rörelser från sidan och fram och tillbaka. Sist kommer pälsen och temperamentet.

Preparandkursen börjar gå mot sitt slut. Nu väntar middag, de sista teoripassen och förhoppningsvis en god natts sömn innan det är dags för morgondagens slutprov. Alla, både lärare och elever, håller tummarna för att så många som möjligt ska bli godkända.

- Inom SKK är vi väldigt måna om att få nya domare. Men vi är också noga med att det ska vara bra kvalitet på domarna eftersom de påverkar avelsarbetet mycket, avslutar Kjell Svensson, chef för SKKs utbildningsavdelning. 🐾

SKKs grundutbildning för exteriórdomare

För att bli antagen till preparandkursen ställs höga krav:

- ↘ Medlemskap i SKK-organisationen.
- ↘ Mångårig uppfödarefarenhet eller motsvarande.
- ↘ Ringsekreterarauktorisation med ett flertal tjänstgöringar.
- ↘ Godkänt teoriproov i anatomi respektive regler och bedömning.
- ↘ Stor kynologisk erfarenhet.
- ↘ Brett hundintresse.
- ↘ Erfarenhet av och handlag med hund.
- ↘ Förmåga att uttrycka sig väl i tal och skrift.
- ↘ Goda språkkunskaper.
- ↘ Förmåga att fatta beslut i pressade situationer.
- ↘ Stor integritet.
- ↘ God iakttagelse- och koncentrationsförmåga.

KÄLLA SKK.SE